

Terugblik 20 jaar SLKF

Landelijke Dag SLKF – 25 mei 2013

20 jaar SLKF: 1993 – 2013

De SLKF is in 1993 ontstaan vanuit de vereniging Labyrint~In Perspectief (LIP). In de eerste 10 jaar is nauw met hen samengewerkt op een gezamenlijke locatie. De doelstelling van de SLKF was om nieuwe familieraden op te richten en aangesloten familieraden te ondersteunen. Dat werd gedaan door jaarlijks een landelijke dag te houden met een thema en door een training te organiseren. Verder werden er nieuwsbrieven gemaakt. Bestuursleden die 9 jaar aanbleven wil ik hier graag noemen: 1998 – 2007: Henk Merckx, Aad Turkenburg en Nol Poos. Jos van Elten heeft in deze periode veel werk verzet als bestuursondersteuner van de SLKF. Na diverse oproepen voor nieuwe, jongere bestuursleden hebben zich tijdens de training van 2007 familieraadsleden beschikbaar gesteld om de kar te gaan trekken. In de loop van 2008 is het oude bestuur teruggetreden en heeft Jos van Elten haar functie overgedragen aan Barbara Lammerts van Bueren. In 2008 is de vernieuwing gestart en sindsdien worden ook twee contactmiddagen georganiseerd voor de onderlinge contacten en informatie-uitwisseling. Vaak ook met een spreker over een actueel onderwerp. Door de jaren heen is er veel werk verzet door vrijwilligers, ondersteund door het SLKF bureau. De telkens terugkerende strijd om financiële middelen kostte ons wel erg veel tijd en energie.

Terugblik 1993 - 2007

De beginjaren van de SLKF waren meer gericht op de inhoudelijke aspecten voor ondersteuning van familieleden en familieraden. Een aantal onderwerpen wil ik hierbij noemen: model convenant familieraad met Raad van Bestuur; vermaatschappelijking; mentorschap, bewindvoering en curatele; rehabilitatie en resocialisatie van cliënten; Wmo en wonen.

Wat betreft vermaatschappelijking heeft Gee de Wilde al in 2002 een presentatie gehouden op de Landelijke Dag van de SLKF. Vervolgens is er een training geweest voor familieraden in het najaar van 2002. Daarna heeft Wim Rietbergen, ex-bestuurslid, in 2004 een enquête ontworpen om de meningen van familieraden te peilen op dit onderwerp dat sterk verbonden is aan ons onderwerp van vandaag.

Het SLKF bestuur heeft in de periode 1999 – 2006 samenwerkingsverbanden onderzocht die niet tot een federatie of fusie hebben geleid. In 2002 is de SLKF website op het internet gekomen. In 2006 heeft de SLKF haar adhesie betuigt met het witboek *The return of the parents*, een initiatief van 15 ouder-, familie- en verwantenorganisaties waarin de meerwaarde van het betrekken van familie in de triade cliënt – familie - hulpverlener is beschreven en de petitie die deze organisaties hebben aangeboden bij de vaste kamercommissie van VWS op 18 mei 2006.

Vernieuwing 2008 - 2013

Het nieuwe SLKF bestuur heeft zich vanaf 2008 meer gericht op de kernactiviteiten: vormgeving van familieraden in GGZ instellingen en familiebeleid, via het FIT project en de themagroep Familiebeleid LPGGz. De website is vernieuwd. Het streven naar uniformiteit en professionalisering van familieraden heeft veel aandacht gekregen. We hebben in samenwerking met José Laheij - via PGOsupport- een Meerjarenplan 2009 – 2013 gemaakt dat is herzien voor 2010 – 2014. Het aantal familieraden is sinds 2008 gegroeid van 23 naar 28.. En er zijn er nog meer op komst.

De gevolgen van de nieuwe subsidieregels dwongen ons om subsidiewerving voor projecten te starten. Dit konden we doen met ondersteuning van PGOsupport. Helaas is onze instellingssubsidie afgebouwd en wordt stopgezet vanaf 2014, waardoor wij de continuïteit van onze dienstverlening niet meer kunnen waarborgen. Straks zal ik meer vertellen over onze projecten die uitgevoerd zijn/worden met competente, externe projectleiders die in staat zijn een project zodanig uit te voeren dat het een zo groot mogelijke reikwijdte en kwaliteit heeft.

Samenwerking

De SLKF is betrokken in vele samenwerkingsverbanden met andere cliënten- en familie-organisaties, omdat we samen sterker staan in wat wij willen bereiken voor onze achterban. Onze input wordt gewaardeerd en meegenomen in de landelijke belangenbehartiging door het LPGGz en de LSFVP.

FIT Project SLKF 2009 – 2012

Het FIT project: *De kracht van Familie in de Triade* van 2009-2012 is uitgedacht in samenwerking met projectadviseur José Laheij (via PGOsupport). We waren bijzonder blij dat we dankzij de gedegen aanpak van José dit project toegekend hebben kregen van Fonds PGO. Daarmee kregen we € 150.000 in portefeuille om een goed project uit te voeren. Arjan Verschuur als projectleider heeft samen met 5 pilot GGZ instellingen, Barbara Lammerts van Bueren als projectmedewerker en Rita van Maurik vanuit het SLKF bestuur, een bijzonder mooi resultaat weten te boeken. De Handleiding Familiebeleid is ontwikkeld en familieraden/ instellingen zijn getraind in de implementatie van familiebeleid. De vier pijlers: organisatiestructuur van familiebeleid, familievertrouwenspersoon, klachtenregeling voor familie en familiewaarderings-onderzoek zijn in de handleiding beschreven. Door de workshop *Hoe vertaal je familiebeleid van papier naar praktijk?* is tijdens het Phrenos congres op 24 november 2011 een bredere verspreiding gegeven aan de opgedane ervaringen. Het slotcongres *Van familie moet je het hebben* op 5 november 2012 samen met het LPGGz is gehouden, was de klap op de vuurpijl. Er waren maar liefst 350 deelnemers, waarvan 3/4 vanuit het GGZ werkveld. Applaus ging op in de zaal toen we vertelden dat elke deelnemer de Handleiding Familiebeleid mee kreeg op een memory stick.

Dit congres is in samenwerking met het LPGGz uitgevoerd in het kader van hun parallel project *De vrijblijvendheid voorbij: op weg naar een gericht familiebeleid in de GGZ*. Beide projecten zijn goed op elkaar afgestemd in de themagroep Familiebeleid.

FAB Project SLKF 2013 – 2015

Het Project FABuleus: *'Familie als Bondgenoot' verovert Nederland* van 2013-2015 is uitgewerkt door José Laheij (via PGOsupport) en Rita van Maurik in nauwe samenwerking met de Stichting Familie als Bondgenoot (kennisoverdracht FAB). Ypsilon levert een bijdrage via de invlechting van hun Triadedekaart in een FAB cursusmodule. Het verheugt mij bijzonder om hier te kunnen vertellen dat we de subsidie recent rond hebben gekregen. Drie fondsen hebben subsidie toegekend: VSB fonds € 53.640; Fonds Nuts Ohra € 43.633; Zorgverzekeraar CZ € 25.240. Er zullen nu 6 GGZ instellingen in drie regio's: Midden, Oost en Noord Nederland geselecteerd gaan worden waar het project gaat plaatsvinden. Ook de deelnemende GGZ instellingen zal om een financiële bijdrage gevraagd worden uit hun trainingsbudget voor hulpverleners. Het projectteam SLKF, FAB en Ypsilon is erg blij dat er nu eindelijk een start gemaakt kan gaan worden met dit project. In overleg met het LPGGz en de subsidieverleners zal het FAB project overgedragen worden aan het LPGGz. José Laheij zal projectleider zijn van het FAB project.

Voucher programma GGZ

Het voucher programma GGZ *Werken aan Vraagsturing* is op 28 januari 2013 van start gegaan. De SLKF levert hiervoor haar voucher in van € 18.000, evenals 16 andere LPGGz lidorganisaties, voor drie achtereenvolgende jaren. Ypsilon is penvoerder; René Borkus is programmacoördinator; de projectleiders voor de deelprojecten zijn inmiddels aan de gang gegaan. Aan de Familieraden is gevraagd een bijdrage te leveren aan de deelprojecten: *Kwaliteit en implementatie van vraagsturing* en *Grip op ontwikkelingen in E-health*. Een aantal familieraadsleden heeft al aangegeven dat zij mee willen werken. Er is ook nog een derde deelproject *Kansen op werk voor mensen met een psychische kwetsbaarheid*, waaraan de SLKF niet zal deelnemen. Vandaag heeft Jacqueline Neijenhuis tijdens de workshop vertelt hoe het deelproject *Kwaliteit en implementatie van vraagsturing* er uit zal zien.

Toekomst SLKF

Vanaf 2011 hebben we de aansluiting bij een andere organisatie onderzocht, met het oog op de stopzetting van onze instellingssubsidie met ingang van 2014. Verkenningen zijn uitgevoerd bij LOC Zeggenschap in Zorg en het Landelijk Platform GGz. Deze opties zijn afgewogen tegen doorgaan met een afgeslankte SLKF. De Werkgroep Toekomst SLKF heeft onder leiding van Arjan Verschuur (via PGOsupport) het SLKF bestuur geadviseerd. In raadplegingen met de aangesloten familieraden is de keus gevallen op het LPGGz. Het bestuur van het LPGGz bood ons aan om een Kamer Familieraden op te richten onder de paraplu van het LPGGz.

In de ALV van 19 december 2012 hebben de lidorganisaties van het LPGGz de structuur van de Kamer Familieraden geaccepteerd evenals het werkplan 2013, inclusief de inzet van personeel vanuit het LPGGz.

De Kamer Familieraden is 1 januari 2013 van start gegaan. Het SLKF bureau is eind maart verhuisd naar het LPGGz. De voorzitter van de Kamer Familieraden is op 14 mei benoemd door het LPGGz bestuur. We zijn blij dat Kees Snaterse deze functie heeft aanvaard en zich wil inzetten voor de familieraden. Na een positieve evaluatie zal de SLKF zichzelf opheffen op 31 december 2013 en het stokje definitief overdragen aan het LPGGz.

Kamer Familieraden LPGGz

De SLKF is van mening dat het LPGGz de belangen van familie(raden) goed in het oog houdt. Onze doelen komen overeen en het heeft veel voordelen voor de familieraden om dichterbij de landelijke ontwikkelingen te staan. Het LPGGz heeft meer draagkracht en het vermogen om inkomsten en projectsubsidies te werven. En het is wederkerig. De familieraden zijn een interessante partner voor het LPGGz om op directe wijze invloed te kunnen uitoefenen op GGZ instellingen voor kwaliteits- en efficiency verbetering en ook om meer regionale informatie/ervaringen te kunnen verzamelen. De SLKF verwacht dat het voor de familieraden een goede deal is om zich vanaf 2014 aan te sluiten bij de Kamer Familieraden LPGGz.

Wat staat nog open?

Naast de successen van de afgelopen jaren zijn er zijn een aantal zaken die nog open staan. De wettelijke verankering van familieraden is niet gerealiseerd, omdat VWS het (nog) niet nodig vindt vanwege de goede ontwikkelingen op het gebied van familiebeleid. Wij denken daar anders over, in de dagelijkse praktijk moet er nog veel gebeuren.

Er is behoefte aan bijeenkomsten, specifiek voor ondersteuners van familieraden om kennis en ervaringen uit te wisselen.

Het aantal familieraden groeit gestaag (23 → 28), maar nog lang niet alle 60 GGZ instellingen die lid zijn van GGZ Nederland, hebben een familieraad.

Het LPGGz heeft voor de vier pijlers van familiebeleid: organisatiestructuur van familiebeleid, familievertrouwenspersoon, klachtenregeling voor familie en familiewaarderingsonderzoek inmiddels de felbegeerde LPGGz ster familiebeleid toegekend aan 7 GGZ instellingen die voldoen aan de criteria. Het streven is dat veel meer familieraden aan deze criteria gaan voldoen.

Dankwoord

Dank aan allen die aan het succes van de SLKF hebben bijgedragen is hier op z'n plaats: Medebestuurleden SLKF en ondersteuners van het SLKF bestuur (nu en in het verleden), externen op projecten, de leden van de Werkgroep Toekomst SLKF; PGOsupport en het LPGGz. Dank ook aan de medewerkers van de Kamer Familieraden en de Feestcommissie 20 jaar SLKF voor de organisatie van deze geslaagde dag en aan Pro Persona voor hun gastvrijheid in Wolfheze. Een persoonlijk woord van dank wil ik richten tot Rita van Maurik, Hanneke van Ommen en Margriet Paalvast voor hun enorme inzet voor deze dag.

Ik verwacht dat dit mijn laatste officiële optreden is als voorzitter van de SLKF. Ik kan nu het stokje overdragen aan Kees Snaterse als voorzitter van de Kamer Familieraden en het LPGGz. Dank aan jullie allen voor de goede contacten en samenwerking. Ik wens jullie veel succes toe bij het familieraadswerk.

Karin Groen

Voorzitter SLKF